

prima instanță: C. Ursachi
instanța de apel: V. Pruteanu, An. Gavriliță, L. Popova

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii Valentina Clevadî și Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Matachi Serghei cu privire la repararea prejudiciului cauzat ca urmare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 prin care au fost respinse ca neîntemeiate apelurile declarate de Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian", Ministerul Justiției și a executorului judecătoresc Matachi Serghei cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 decembrie 2015,

c o n s t a t ă:

La 11 septembrie 2015 Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat ca urmare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la 13 februarie 2012 a fost prezentat spre executare titlul executoriu nr. 2-156/2011 emis de Judecătoria Fălești, prin care s-a dispus încasarea din contul Luciei Nagherneac în beneficiul Întreprinderii Individuale "Vladimir V. Osoian" a prejudiciului material în mărime de 29 717 de lei.

Prin încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei din 10 august 2015 titlul executoriu a fost restituit creditorului fără executare. Hotărîrea judecătorească nu a fost executată, iar măsurile întreprinse de executorul judecătoresc sunt ineficiente, mai mult decît atît se tărăgănează executarea hotărîrii judecătorești.

Conform practicii judiciare a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului hotărîrea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei.

În acest sens, se aduc îngerințe în drepturile Întreprinderii Individuale ”Vladimir V. Osoian” prevăzute de art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului, care declară, că fiecare persoană are dreptul la protejarea drepturilor sale civile de către o instanță independentă, care se va pronunța referitor la drepturile sale cu caracter civil.

Odată ce o hotărîre de judecată nu va fi executată are loc încălcarea art. 6 al Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului. Astfel, reclamantul a pretins că prin neexecutarea ulterioară a hotărîrii în favoarea sa va încălca dreptul lor garantat de art. 6 para. 1 al Convenției.

În acest sens, au relevat că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, art. 6.1 din Convenție asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție cu privire drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unei instanțe judecătorești sau tribunal, în acest fel el cuprinde dreptul la o instanță, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigii civile, constituie un aspect. Totuși, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui stat contractant ar permite ca o hotărîre judecătorească irevocabilă și obligatorie să rămîna neexecutată în detrimentul unei părți. Ar fi de neconceput ca articolul 6 para. 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților aflate în litigiu – proceduri care nu sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja executarea hotărîrilor judecătorești, a interpreta art. 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului, pe care statele contractante și-au asumat angajamentul să-l respecte atunci cînd au ratificat Convenția. Executarea unei hotărîri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a procesului în sensul art. 6 din CEDO.

De asemenea, reclamantul a mai invocat că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor, ori altfel de motive, ca scuză pentru neexecutarea unei hotărîrilor judecătorești. La fel și pronunțarea unei hotărîri care se cunoaște cu certitudine că va fi executată. Firește, o întîrziere în executarea unei hotărîri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Dar întîrzierea nu poate fi astfel, încît să prejudicieze esența dreptului protejat de art. 6.1. al Convenției.

Totodată, au conchis că prin omisiunea timp de mai mulți ani de a lua măsurile necesare pentru executarea hotărîrilor judecătorești irevocabile în această cauză, autoritățile moldovenești ar putea priva prevederile art. 6.1. al Convenției de toate efectele benefice.

Cu referire la pretinsa violare a art. 1 Protocolul 1 al Convenției europene pentru drepturile omului relevă că, datorită unei eventuale neexecutări a hotărîrii în favoarea sa, el nu poate beneficia de bunurile sale și, astfel, dreptul său la protecția proprietății garantate de art. 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției este încălcat.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, o pretenție poate constitui un bun în sensul art. 1 Protocolul nr. 1 al Convenției, dacă ea este suficient de certă pentru a fi executorie.

Susține reclamantul că nu a putut obține executarea hotărîrii Judecătoriei Fălești, care a devenit irevocabilă și executorie. Aceasta constituie o ingerință în dreptul său la respectarea bunurilor sale, așa precum este prevăzut în prima propoziției a primului paragraf al articolului 1 Protocolul 1 al Convenției.

Prin neexecutarea Hotărîrii Judecătorei Fălești, autoritățile naționale împiedică reclamantul, care în mod rezonabil, se așteaptă de a obține respectarea drepturilor sale.

Suplimentar a indicat că, reclamantul nu dispune de un mecanism eficient de a grăbi executarea hotărîrii judecătorești de către autoritățile Republicii Moldova, astfel încercându-i-se dreptul la un recurs efectiv, prevăzut de art. 13 al Convenției.

Solicită Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" constatarea faptului de violare a drepturilor reclamantului întreprinderea individuală "Vladimir V. Osoian" prevăzute la art. 6, 13 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale de către statul Republica Moldova, obligarea Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a recupera prejudiciul moral suportat pentru neexecutarea hotărîrii judecătorești irevocabile, încasarea în beneficiul său prejudiciului moral în sumă de 80 000 de lei și a prejudiciului material în mărime de 29 717 de lei.

La 27 octombrie 2015, reprezentantul Ministerului Justiției, Fetescu Andrian a solicitat atragerea în calitate de intervenient accesorie a executorului judecătoresc Matachi Sergiu (f.d. 21).

Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 a admis cererea depusă de Ministerul Justiției, fiind dispusă atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a executorului judecătoresc Matachi Sergiu (f.d. 64).

Prin hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatat violarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, stabilit de art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului, a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Întreprinderii Individuale "Vladimir V. Osoian" prejudiciul moral în sumă de 15 000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 93).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016 a fost repusă în termenul prevăzut de lege, cererea de apel declarată de executorul judecătoresc Matachi Serghei (f.d.146).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 au fost respinse ca neîntemeiate apelurile declarate de Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian", Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Matachi Serghei, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Buiucani din 02 decembrie 2015 (f.d. 165).

La 25 aprilie 2016, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 174).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016 au fost declarate inadmisibile recursurile depuse de Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" și executorul judecătoresc Matachi Serghei (f.d.195-203).

La 29 iulie 2016, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea actului judecătoresc contestat și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 29 iulie 2016, este depus în termen, deoarece conform inscripției din dosar, recurentul a luat cunoștință cu decizia instanței de apel la 28 iulie 2016 (coperta dosarului, informații suplimentare).

În motivarea recursului Ministerul Justiției a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță au examinat pricina fără stabilirea tuturor circumstanțelor importante a cauzei. Astfel recurentul Ministerul Justiției susține că simpla constatare a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii ar constitui o satisfacție echitabilă. Mai mult decât atât recurentul a indicat că purtătorul obligației pecuniare față de Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" este debitorul Nagherneac Lucia și nu statul.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 16 august 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Întreprinderii Individuale "Vladimir V. Osoian" și executorului judecătoresc Matachi Serghei cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 16 septembrie 2016, Întreprinderea Individuală "Vladimir V. Osoian" a depus referință la cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Pînă la examinarea pricinii, executorul judecătoresc Matachi Serghei nu a depus referință la cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției prin care să-și exprime opinia referitor recursul depus.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art.432 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul menționează că, Ministerul Justiției, în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art.432 alin.(2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului care sînt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală